

Sygn. akt VIII U 2133/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 listopada 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jolanta Łanowy - Klimek
Protokolant:	Katarzyna Stefańczyk

po rozpoznaniu w dniu 30 listopada 2018 r. w Gliwicach

sprawy J. Ś.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o ekwiwalent pieniężny z tytułu prawa do bezpłatnego węgla

na skutek odwołania J. Ś.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

z dnia 25 maja 2018 r. **nr** (...) - (...)

oddala odwołanie.

(-) SSO Jolanta Łanowy - Klimek

Sygn. akt VIII U 2133/18

UZASADNIENIE

Pismem z 25 maja 2018r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. poinformował ubezpieczonego J. Ś. o podtrzymaniu decyzji o odmowie prawa do ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla z 17 grudnia 2007r. Organ rentowy wskazał, że do wniosku o ekwiwalent pieniężny ubezpieczony nigdy nie złożył dokumentu potwierdzającego uprawnienia do bezpłatnego węgla w naturze, a z dokumentacji znajdującej się w aktach sprawy nie można w sposób nie budzący wątpliwości ustalić tych uprawnień. Dodał nadto, że we wrześniu 2007r. ubezpieczony składał już wniosek o wypłatę ekwiwalentu z tytułu prawa do bezpłatnego węgla za rok 2002, jednakże prawomocną decyzją z 17 grudnia 2007r. odmówiono prawa do wypłaty tego ekwiwalentu.

Ubezpieczony wniósł odwołanie od ww. pisma, domagając się przyznania prawa do spornego ekwiwalentu w wymiarze 3 ton za rok 2018. W uzasadnieniu wskazał, że nabył prawo do renty górniczej w 1968r. oraz, że pracował w Przedsiębiorstwie (...) w B. i pobierał ekwiwalent z byłego zakładu pracy zanim został zlikwidowany. Podał, że mając na uwadze datę nabycia prawa do emerytury, uprawnienie do deputatu węglowego powinno wynikać albo z Układu

Zbiorowego Pracy dla przemysłu węglowego z 1 lutego 1980r. albo z UZP dla pracowników zakładów górniczych z 21 grudnia 1991r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując dotychczasowe stanowisko. (...) Oddział w C. podkreślił, że wobec braku przedstawienia przez ubezpieczonego nowych dowodów lub nowych okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji, zgodnie z art. 114 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, nie ma podstaw do weryfikacji prawomocnej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony J. Ś. był pracownikiem Przedsiębiorstwa (...) w B. od 3 lipca 1950r. do 18 kwietnia 1968r. Od 19 kwietnia 1968. był uprawniony do pobierania renty górniczej.

Ustalono, że ubezpieczony 21 września 2007r. złożył wniosek o wypłatę ekwiwalentu z tytułu prawa do bezpłatnego węgla za rok 2002, natomiast decyzją z 17 grudnia 2007r. odmówiono mu prawa do ekwiwalentu pieniężnego za ten rok z uwagi na brak dokumentu potwierdzającego uprawnienia do bezpłatnego węgla w naturze.

Ubezpieczony wniósł odwołanie od ww. decyzji.

Wyrokiem z 3 czerwca 2008r. (VIII U 464/08) Sąd Okręgowy w Gliwicach oddalił odwołanie ubezpieczonego.

Ubezpieczony, nie zgadzając się z rozstrzygnięciem Sądu Okręgowego, wniósł apelację od ww. wyroku.

Prawomocnym wyrokiem z 5 listopada 2009r. (III AUa 4704/08) Sąd Apelacyjny w Katowicach oddalił apelację ubezpieczonego. Jednocześnie decyzja organu rentowego z 17 grudnia 2007r. odmawiająca ubezpieczonemu prawa do ekwiwalentu pieniężnego stała się prawomocna.

W dniu 29 marca 2018r. ubezpieczony złożył wniosek o wypłatę ekwiwalentu z tytułu prawa do bezpłatnego węgla za rok 2018.

W odpowiedzi na ww. wniosek (...) Oddział w C. w piśmie z 25 maja 2018r., które zaskarżył odwołujący, poinformował o podtrzymaniu decyzji o odmowie prawa do ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla z 17 grudnia 2007r.

Ustalono, że odwołujący ani we wniosku z 29 marca 2018r, ani w toku niniejszego postępowania nie przedłożył żadnych nowych dowodów, ani też nie podał okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji z 17 grudnia 2007r., które miałyby wpływ na zmianę prawomocnej decyzji.

Ubezpieczony na podstawie art. 60 Karty G. z 30 listopada 1949r. był uprawniony do deputatu węglowego w ilości 2,5 tony węgla rocznie. Kolejne układy zbiorowe pracy dla przemysłu węglowego, a to układ zbiorowy z 1 stycznia 1975r. oraz układ zbiorowy z 1 lutego 1980r. utrzymały przedmiotowe uprawnienia.

Na podstawie akt tut. Sądu w sprawie o sygn. VIII U 464/08 ustalono, że Przedsiębiorstwo (...) w B., w którym pracował ubezpieczony, z dniem 1 marca 1994r. zaprzestało wypłat deputatu węglowego ubezpieczonemu.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o akta organu rentowego, akta osobowe ubezpieczonego z PGR B. oraz akta tut. Sądu w sprawie o sygn. VIII U 464/08.

Sąd ocenił zebrany materiał dowodowy jako kompletny i spójny, a poprzez to mogący stanowić podstawę ustaleń faktycznych w sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie.

Spór w niniejszej sprawie sprowadzał się do ustalenia, czy ubezpieczonemu przysługuje prawo do wnioskowanego ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla, w szczególności zaś czy przedłożył nowe dowody lub ujawnił nowe okoliczności, które miałyby wpływ na zmianę prawomocnej decyzji z 17 grudnia 2007r.

(...) Oddział w C. w zaskarżonym piśmie z 25 maja 2018r. poinformował ubezpieczonego o podtrzymaniu decyzji o odmowie prawa do ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla z 17 grudnia 2007r. wskazując, że wobec braku przedstawienia przez ubezpieczonego nowych dowodów lub nowych okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji, zgodnie z art. 114 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, nie ma podstaw do weryfikacji prawomocnej decyzji.

Podstawę prawną żądania ubezpieczonego stanowi ustawa z dnia 6 lipca 2007r. o ekwiwalencie pieniężnym z tytułu prawa do bezpłatnego węgla dla osób uprawnionych z przedsiębiorstw robót górniczych. (t.j. Dz. U z 2016, poz. 1192 ze zm.).

Przystępując do rozważań na temat prawa do ekwiwalentu pieniężnego należy przytoczyć istotne dla rozstrzygnięcia sprawy uregulowania zawarte w ustawie.

Art. 1 ustawy określa zasady i sposób realizacji uprawnienia do ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla, zwanego dalej "ekwiwalentem", przysługującego osobom uprawnionym z przedsiębiorstw robót górniczych za okres od dnia 1 stycznia 2002r.

Art. 2 stanowi, że użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) osoby uprawnione - emerytów i rencistów mających ustalone prawo do emerytury lub renty, którzy pobierali bezpłatny węgiel w naturze od przedsiębiorstw robót górniczych lub przeszli na emeryturę lub rentę z tych przedsiębiorstw oraz wdowy, wdowców i sieroty mających ustalone prawo do renty rodzinnej po byłych pracownikach przedsiębiorstw robót górniczych, uprawnionych do bezpłatnego węgla na podstawie Układu Zbiorowego Pracy dla pracowników zakładów górniczych z dnia 21 grudnia 1991r., i którzy uzyskali emeryturę lub rentę przed dniem 1 stycznia 2007 r., a po dniu 31 grudnia 2001 r. nie pobierali ekwiwalentu;
- 2) przedsiębiorstwo robót górniczych - przedsiębiorcę prowadzącego roboty górnicze pod ziemią związane z budową, utrzymaniem lub likwidacją zakładu górniczego;
- 3) dotacja - dotację w rozumieniu przepisów o finansach publicznych.

W art. 3 wyłączono z grona uprawnionych osoby, których roszczenia z tytułu prawa do bezpłatnego węgla zostały zaspokojone przed dniem wejścia w życie ustawy.

Z kolei w przypadku gdy roszczenia, o których mowa w ust. 1, zostały częściowo zaspokojone, ekwiwalent przysługuje w części niezaspokojonego roszczenia.

Art. 7 określa zasady realizacji prawa.

Zgodnie z ust. 1 ekwiwalent wypłaca Zakład Ubezpieczeń Społecznych, zwany dalej (...), zgodnie z harmonogramem, o którym mowa w ust. 7, na wniosek osoby uprawnionej.

W myśl ust. 2 wniosek o wypłatę ekwiwalentu zgłoszony po raz pierwszy zawiera:

- 1) imię i nazwisko osoby uprawnionej;
- 2) numer PESEL albo rodzaj i numer dokumentu tożsamości obcokrajowca;
- 3) adres zamieszkania osoby uprawnionej;

4) numer świadczenia osoby uprawnionej;

5) nazwę przedsiębiorstwa robót górniczych.

Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, należy dołączyć dokument potwierdzający uprawnienie do ekwiwalentu i określający jego wysokość oraz oświadczenie osoby uprawnionej o niepobieraniu w latach 2002-2007 lub za ich część, ekwiwalentu lub bezpłatnego węgla w naturze.

Reasumując, aby wnioskujący mógł nabyć prawo do ekwiwalentu na podstawie powołanej ustawy musi wykazać, że:

- 1) był pracownikiem zakładu robót górniczych i przeszedł na emeryturę lub rentę z tego zakładu, albo pobierał ekwiwalent jako emeryt lub rencista;
- 2) uzyskał prawo do emerytury lub renty przed dniem 1 stycznia 2007r;
- 3) jako emeryt bądź rencista był uprawniony do bezpłatnego deputatu węglowego, a uprawnienie do bezpłatnego węgla przysługiwało na podstawie Układu Zbiorowego Pracy dla pracowników zakładów górniczych z dnia 21 grudnia 1991r.,
- 4) prawo do bezpłatnego węgla nie zostało zaspokojone przed dniem wejścia w życie ustawy;

Nadto wnioskujący musi złożyć stosowny dokument potwierdzający prawo do deputatu i złożyć oświadczenie, że z tego prawa nie korzystał po 2001r.

Należy podkreślić, że deputat węglowy jest świadczeniem ze stosunku pracy, a nie z zakresu ubezpieczeń społecznych. Jest to zastępcza forma wynagrodzenia dopuszczalna jedynie z mocy Kodeksu Pracy lub układów zbiorowych pracy.

W przedmiotowej sprawie ubezpieczony nie spełnił przesłanek do przyznania mu prawa do wnioskowanego ekwiwalentu.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że nie dołączył on żadnego dokumentu potwierdzającego uprawnienie do ekwiwalentu i określającego jego wysokość. Nie złożył również oświadczenia o niepobieraniu w latach 2002-2007 lub za ich część, ekwiwalentu lub bezpłatnego węgla w naturze.

Sąd wskazuje, że kwestia możliwości skorzystania przez ubezpieczonego z prawa do ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla została już rozstrzygnięta prawomocnie decyzją odmowną organu rentowego z 17 grudnia 2007r. Sprawą ta była również przedmiotem postępowań sądowych przed Sądem Okręgowym w Gliwicach (VIII U 464/08) oraz przed Sądem Apelacyjnym w Katowicach, w których uznano, że decyzja z 17 grudnia 2007r. była prawidłowa.

Niniejsza sprawa stanowi zaś pokłosie wniosku ubezpieczonego z 29 marca 2018r. o wypłatę ekwiwalentu z tytułu prawa do bezpłatnego węgla za rok 2018, który został załatwiony przez organ rentowy odmownie zaskarżonym pismem z 25 maja 2018r.

W ocenie Sądu stanowisko organu rentowego jest prawidłowe, zaś odwołanie ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie.

Jak wynika bowiem przytaczanego przez (...) Oddział w C. w odpowiedzi na odwołanie art. 114 w sprawie zakończonej prawomocną decyzją organ rentowy, na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, uchyla lub zmienia decyzję i ponownie ustala prawo do świadczeń lub ich wysokość, jeżeli:

- 1) po uprawomocnieniu się decyzji zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono nowe okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość;
- 2) decyzja została wydana w wyniku przestępstwa;

- 3) dowody, na podstawie których ustalono istotne dla sprawy okoliczności faktyczne, okazały się fałszywe;
- 4) decyzja została wydana na skutek świadomego wprowadzenia w błąd organu rentowego przez osobę pobierającą świadczenie;
- 5) decyzja została wydana w oparciu o inną decyzję lub orzeczenie sądu, które zostało następnie uchylone, zmienione albo stwierdzono jego nieważność;
- 6) przyznanie świadczeń lub nieprawidłowe obliczenie ich wysokości nastąpiło na skutek błędu organu rentowego.

Sąd zwraca uwagę, że ubezpieczony ani we wniosku z 29 marca 2018r, ani w toku niniejszego postępowania nie przedłożył żadnych nowych dowodów, ani też nie podał okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji z 17 grudnia 2007r., które miałyby wpływ na zmianę prawomocnej decyzji.

Mając na uwadze powyższe, uznając odwołanie za nieuzasadnione – na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. – Sąd oddalił odwołanie.

(-) SSO Jolanta Łanowy – Klimek